

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ управління Державної служби
якості освіти у Черкаській області
29.09.2023 № 43

ПРОГРАМА
моніторингу стану цифровізації управлінських процесів
у закладах загальної середньої освіти

I. Загальні положення

Сучасний період розвитку суспільства характеризується значним впливом на нього інформаційно-комунікаційних технологій, що охоплюють усі сфери людської діяльності, забезпечують поширення інформаційних потоків у суспільстві і утворюють глобальний інформаційний простір. Невід'ємною і важливою частиною цих процесів є цифровізація освіти загалом і, зокрема, управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти.

Необхідність розбудови потужної системи цифровізації освіти також зумовлена результатами дослідження, проведеного в рамках спільної ініціативи руху EdCamp Ukraine і Міністерства освіти і науки України з дебюрократизації шкільної діяльності у 2017 році «Діти і папери: як досягти балансу у школі?». Під час цього дослідження у закладах загальної середньої освіти виявлено низку проблем: велика кількість паперових звітів, дублювання документів в електронному і паперовому вигляді, недостатнє забезпечення учасників освітнього процесу комп'ютерною технікою і швидкісним інтернетом, ведення неактуальної документації на вимогу місцевих органів управління освітою.

З прийняттям Закону України «Про освіту» (далі – Закон) розпочинається активне впровадження в освітній процес на всіх рівнях сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку у молоді навичок аналізу достовірності отримуваної інформації, застосування критичного мислення, максимального використання в навчальних цілях різноманітного мультимедійного контенту, інтенсифікації освітнього процесу за рахунок застосування інтерактивних методів навчання.

Відповідно до статті 74 Закону в Україні створено Єдину державну електронну базу з питань освіти як автоматизовану систему збирання, оброблення, зберігання та захисту інформації щодо здобувачів освіти, суб'єктів освітньої діяльності, що формується (створюється) та використовується для забезпечення потреб фізичних та юридичних осіб.

З метою створення нових можливостей для збору та аналізу інформації в умовах мінімальних затрат часових, фінансових, людських ресурсів, створення умов для якісного прогнозування розвитку освітньої галузі

за різними напрямами й прийняття виважених незаангажованих управлінських рішень в освітній галузі поступово впроваджуються інформаційні системи: інформаційно-телекомуникаційна система «Державна інформаційна система освіти» (ІТС «ДІСО»), Інформаційна система управління освітою (ІСУО), Програмно-апаратний комплекс «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»). Основною метою їх функціонування є забезпечення переходу до електронного документообігу (звітність, комунікація, сповіщення, опитування, голосування, оперативні збори даних), цифровізація, автоматизація освітніх і управлінських процесів, що дає змогу суттєво підвищити достовірність освітньої статистичної та адміністративної інформації та покращити на цій основі якість управлінських рішень.

З метою цифрової трансформації процесів збору, накопичення, обробки, аналізу, зберігання, оновлення і відображення інформації, що була отримана або створена в межах виконання Державною службою якості освіти України та/або її територіальними органами, у тому числі пов'язаних із зовнішнім оцінюванням і самооцінюванням освітніх та управлінських процесів у закладах освіти, функціонуванням їх внутрішньої системи забезпечення якості освіти, Кабінетом Міністрів України підтримано ініціативу Державної служби якості освіти щодо використання закладами освіти інформаційно-аналітичної системи зовнішнього оцінювання і самооцінювання освітніх та управлінських процесів у закладах освіти «EvaluEd».

А головне, ці системи звільняють педагогів та керівництво від зайвих паперів та вивільняють більше часу для самоосвіти, самовдосконалення й підвищення професійного рівня, що сприятиме якості освіти.

Навчання в умовах «ковідної» кризи (2020-2022 роки), коли карантинні вимоги зумовили необхідність активного впровадження дистанційного формату в освітній процес, потім російська агресія, що породила психологічне пригнічення та зниження рівня мотивації навчання в умовах бойових дій, під час повітряної тривоги, в період відсутності технологічного та енергетичного забезпечення призвело до необхідності функціонування вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн».

З метою дотримання державної політики щодо цифрової трансформації у сфері освіти особливо актуальним в умовах сьогодення є здійснення моніторингових досліджень з питань створення безпечного електронного освітнього середовища, забезпечення необхідної цифрової інфраструктури закладів освіти, підвищення рівня цифрової компетентності учасників освітнього процесу, зокрема вивчення стану цифровізації управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти.

Моніторинг буде проводитися за напрямами: стан цифровізації управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти та виявлення чинників, що перешкоджають їх впровадженню.

Мета моніторингу: виявити та відстежити тенденції щодо створення у закладах освіти цифрової інфраструктури, забезпечення цифрової трансформації процесів, автоматизації збору та аналізу даних; визначити чинники, що впливають на якість інформатизації управлінських процесів; створення безпечного електронного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти.

Завдання моніторингу:

- вивчити стан забезпечення цифровізації управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти;
- з'ясувати чинники, що впливають на рівень цифровізації управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти;
- з'ясувати вплив цифровізації управлінських процесів на якість освітньої діяльності закладу освіти;
- розробити рекомендації за результатами моніторингового дослідження.

Вид моніторингу: зовнішній, регіональний.

Об'єкти моніторингу: цифровізація управлінських процесів у закладі загальної середньої освіти.

II. Суб'єкти моніторингу

Суб'єкт, що проводить моніторинг: управління Державної служби якості освіти у Черкаській області.

Учасники моніторингу:

- заклади загальної середньої освіти;
- учасники освітнього процесу.

III. Індикатори

1. Стан забезпечення цифровізації управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти:

- аналіз щодо спроможності закладу освіти впроваджувати цифровізацію управлінських процесів;
- рішення щодо цифровізації управлінських процесів у закладі загальної середньої освіти; визначення осіб, відповідальних за впровадження і функціонування цифрових технологій в управлінні закладом освіти;
- план заходів закладу освіти щодо впровадження цифровізації управлінських процесів;
- інформаційно-освітнє середовище закладу освіти з можливостями захисту персональних даних та дотриманням академічної доброчесності;
- електронний документообіг у закладі освіти.

2. Чинники, що впливають на рівень цифровізації управлінських процесів у закладах загальної середньої освіти:

- нормативно-правова база щодо цифровізації управлінських процесів у закладі освіти;
- технічне забезпечення процесів управління закладом освіти;
- програмне забезпечення процесів управління закладом освіти;
- цифрова компетентність педагогічних працівників та керівників закладу освіти;
- кадрове забезпечення для створення та технічної підтримки цифрового освітнього середовища;
- безпека в кіберпросторі.

3. Вплив цифровізації управлінських процесів на якість освітньої діяльності закладу освіти:

- планування діяльності закладу освіти;
- системи управління навчанням (LMS) та змістом навчання (CMS);
- проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів;
- едина електронна освітня платформа в освітньому просторі.

IV. Процедура, форми і методи проведення моніторингу

Для проведення моніторингу формується вибірка закладів загальної середньої освіти.

Моніторинг здійснюється у формі опитування учасників освітнього процесу з використанням Google-форм, інтерв'ю з керівниками закладів освіти (в тому числі з використанням відеозв'язку), вивчення матеріалів вебсайтів і державної статистичної звітності закладів освіти.

V. Цикли моніторингу та основні етапи проведення

Моніторинг проводиться періодично, відповідно до графіка, що додається, за такими циклами:

I цикл – 2023/2024 навчальний рік;

II цикл – 2024/2025 навчальний рік;

III цикл – 2025/2026 навчальний рік.

Основні етапи проведення моніторингу:

- 1) визначення мети та завдань моніторингу;
- 2) розроблення інструментарію моніторингу;
- 3) формування вибірки моніторингу;
- 4) погодження керівників закладів освіти на участь у дослідженні;

- 5) проведення онлайн опитування учасників освітнього процесу;
- 6) інтерв'ю з керівниками закладів освіти;
- 7) вивчення матеріалів вебсайтів закладів освіти;
- 8) вивчення статистичної звітності закладів освіти;
- 9) аналіз та узагальнення результатів моніторингу;
- 10) підготовка і оприлюднення звітів і рекомендацій за результатами моніторингу.

VI. Інструментарій моніторингу

Для проведення моніторингу будуть використані такі інструменти:

- анкета для учнів;
- анкета для батьків;
- анкета для педагогічних працівників;
- перелік питань для інтерв'ю з керівником закладу освіти;
- форма вивчення матеріалів вебсайту закладу освіти;
- форма вивчення державної статистичної звітності закладів освіти.

VII. Визначення результатів моніторингу

Узагальнення результатів моніторингу здійснюється на основі даних статистично-математичної обробки відповідей учасників анкетування та інтерв'ювання, довідок, складених на основі вивчення матеріалів вебсайтів, статистичної звітності.

Інформування про результати моніторингу здійснюється шляхом оприлюднення інформаційно-аналітичних звітів на офіційному сайті Державної служби якості освіти України, повідомлення обласній державній адміністрації Черкаської області, закладам освіти (що включені до вибірки).

Завідувач сектору моніторингу



Наталія ТРЕТЬЯК

Додаток
до розділу V Програми моніторингу
стану цифровізації управлінських
процесів у закладах загальної середньої
освіти

ГРАФІК
проведення моніторингу у 2023/2024 навчальному році
та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн опитування учасників освітнього процесу закладів освіти, інтерв'ю із керівниками	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	15 жовтня 2023 року
2.	Вивчення матеріалів вебсайтів закладів освіти та статистичної звітності	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	15 жовтня 2023 року
3.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження першого циклу	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	01 листопада 2023 року
4.	Оприлюднення звіту і рекомендацій за результатами першого циклу моніторингу	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	07 листопада 2023 року

ГРАФІК
проведення моніторингу у 2024-2025 навчальному році
та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн опитування учасників освітнього процесу закладів освіти, інтерв'ю із керівниками	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	жовтень 2024 року
2.	Вивчення матеріалів вебсайтів закладів освіти та статистичної	Управління Державної служби	жовтень 2024 року

	звітності	якості освіти у Черкаській області	
3.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження другого циклу	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	листопад 2024 року
4.	Оприлюднення звіту і рекомендацій за результатами другого циклу моніторингу	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	листопад 2024 року

ГРАФІК
проведення моніторингу у 2025-2026 навчальному році
та узагальнення його результатів

№	Заходи	Відповідальні	Термін виконання
1.	Проведення онлайн опитування учасників освітнього процесу закладів освіти, інтерв'ю із керівниками	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	жовтень 2025 року
2.	Вивчення матеріалів вебсайтів закладів освіти та статистичної звітності	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	жовтень 2025 року
3.	Аналіз та узагальнення результатів дослідження третього циклу	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	листопад 2025 року
4.	Оприлюднення звіту і рекомендацій за результатами третього циклу моніторингу	Управління Державної служби якості освіти у Черкаській області	листопад 2025 року

Завідувач сектору моніторингу

Наталія ТРЕТЬЯК